

Urbanizem

Urbanizirani prostor je smiselno urejen in organiziran prostor, ki zajema stavbe, ceste, trge, zelene površine, drevorede, parkirišča in sploh vse, kar je pomembnega in urejenega za življenje določene skupnosti.

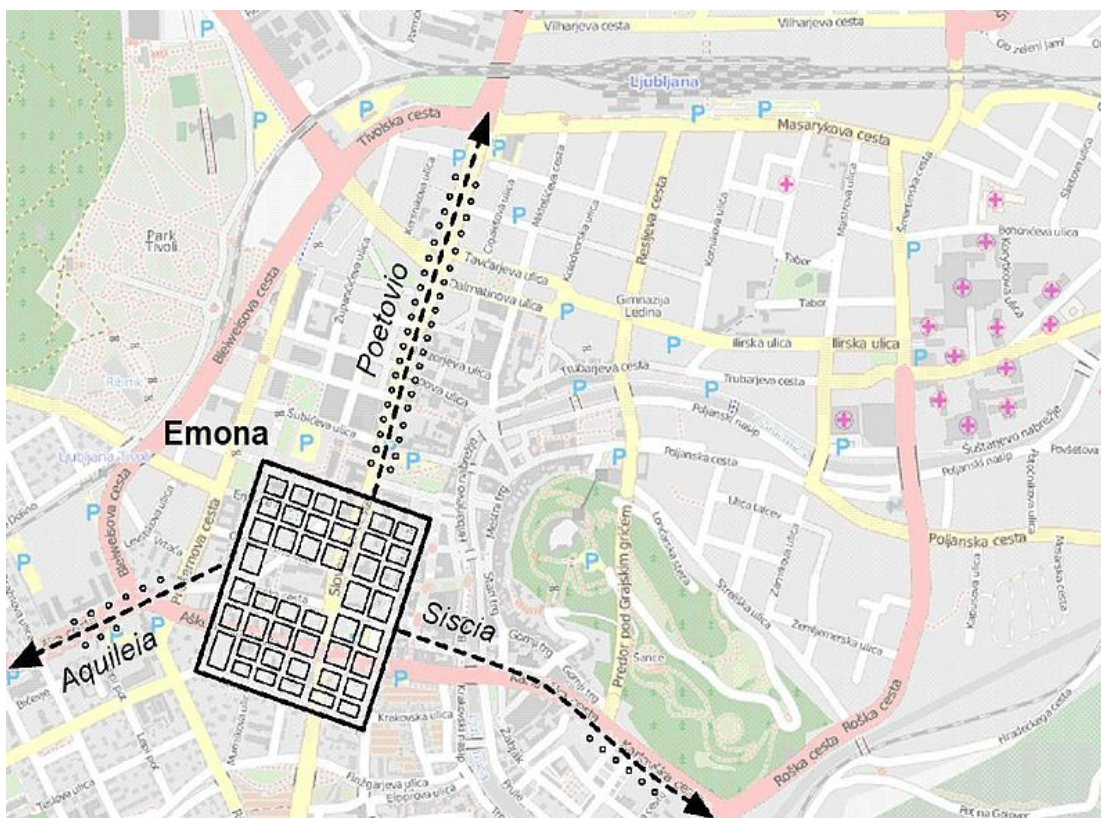
Urejenost mest in drugih naselij oz. urbanega prostora načrtujejo urbanisti. Načrtujejo prostore, da bi se v njih prebivalci in uporabniki dobro počutili, živeli varno in zdravo. Prostor načrtujejo za prihodnost, oblikujejo nove oblike pozidave, načrtujejo stanovanjska okolja z uravnoteženim razporejanjem prometnega in mobilnega omrežja ter z manjšanjem onesnaževanja okolja.

Med planiranja sodi širše merilo kraja, regije ali države, kjer načrtujejo strategijo razvoja prostora. Ta isti prostor v manjšem merilu oblikujejo v uporabniku prijazen prostor.

Glavna naloga urbanizma je načrtovanje prostora, ki bo uspešno deloval tudi čez več deset ali sto let. Zato morajo urbanisti premišljeno urediti promet in infrastrukturo, prostore za stavbe, prostore za javne površine. Zagotoviti mora kakovostno, varno, udobno in zdravo življenjsko okolje.

Nekateri prostori morajo stati skupaj, si biti bližje - šola in stanovanja -, drugi so med seboj bolj oddaljeni - industrija in stanovanja. Urbanisti morajo tudi zagotoviti pravilno razporeditev javnih stavb v kraju. Izberejo primerna mesta za šole, kulturne centre, zdravstvene domove in tudi trgovine.

Za urejenost oz. načrtovanje oblike prostora so skrbeli že v preteklosti. Na topografski

rekonstrukciji tlorisa rimske Emone je videti, da je bilo mesto načrtovano v obliki šahovnice, tako kot je bilo značilno za rimske utrdbe.

Oblike rimskega mesta in njegove ulične mreže so ostale po več stoletjih temeljne za urbanistični razvoj sodobne Ljubljane.

Urbanisti in arhitekti načrtujejo urbanistične načrte tudi v Sloveniji. Intenzivneje takšna načrtovanja potekajo že dobrih sto let. Načrtujejo se tako manjša naselja kot tudi večja mesta. Bolj znani primeri iz našega okolja so: Nova Gorica, Velenje, Ljubljana, celotna slovenska obala .

Primer skrbno načrtovanega prostora je ureditev slovenske obale od Ankarana do Sečovelj. Urbanist je uvedel vrsto novosti pri gradnji in zazidavi, s katerimi je reševal urbanistične in arhitekturne naloge z modernistično zasnovo in upoštevanjem elementov zgodovinskega stavbarstva, in naredil celovit načrt za celotno regijo.

Primorsko mesto Piran z osrednjim Tartinijevim trgom

Trg ima v tlorisu obliko elipse oziroma ovala, ki ga obkrožajo pomembne zgradbe, mestna hiša, sodna palača, Tartinijeva rojstna hiša, najstarejša ohranjena hiša na Tartinijevem trgu - Benečanka - in druge stavbe, ki imajo v spodnjih prostorih trgovine, galerije, ateljeje, gostinske lokale, zgoraj pa stanovanja. Te so postavljene zelo goste, med njimi so ozke ulice, po katerih prideš le peš. Trg je manjši od prejšnjega in ima drugačen namen. Galerije, trgovinice, bari s svojimi preprostimi fasadami skupaj s kipom, ki nosi lokalno zgodbo, ustvarjajo priljuden in romantičen prostor v tem primorskem kraju.

Pomemben del urbanistične ureditve mesta je mestni trg. Mestni trg je kraj, kjer se ljudje družijo, kjer se dogajajo kulturne in druge prireditve. Trg naj bi bil s svojo obliko tisti del mesta, ki bi privabljal in povezoval ljudi. Z živim utripom dogajanja pomeni srce mesta.

Povzetek

Ko govorimo o **urbanizmu**, razmišljamo o umestitvi stavbe v prostor, pozidanosti prostora, kakovosti življenja, objektih, **infrastrukturi**, parkih, zelenih površinah, prijetnem bivanju.

Cilj **urbanističnega načrtovanja** je zagotoviti najboljšo kakovost življenja za prebivalce, močno in konkurenčno gospodarsko vlogo naselja ter zdravo in varno okolje.

Skozi zgodovino so se spreminjale oblike urbanih prostorov, vzorci zazidave, načini gradnje.

LIKOVNA NALOGA

POSTAVI SE V VLOGO URBANISTA, ZAMISLI SI POČITNIŠKO NASELJE, VPRAŠAJ SE KATERE STAVBE SI ŽELIŠ V SVOJEM NASELJU, KAKŠNE DEJAVNOSTI BI OMOGOČIL OBISKOVALEM

Svojo zamisel predstavi z risbo, fotomontažo, ali maketo. Izbereš sam. Fotografije, ki ti bodo pri tem pomagale poišči na internetu.

Za tiste, ki se boste odločili za fotomontažo, predlagam, da fotografije združite v programu GIMP <https://www.gimp.org/>, če imate kak drug program, pa ga obvladate se poigrajte s tistim.

Viri:

<https://eucbeniki.sio.si/lum9>

<https://kraj.eu/>

Fotografijo likovne naloge do 18. maja 2020 pošlji na: vitomirvitomir@gmail.com

Pošiljaš lahko tudi do dve vmesni fazi v ustarjanju in morebitna vprašanja glede likovne naloge.

